

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-76/24 – 1

Kohtuasi C-76/24

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

1. veebruar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

23. jaanuar 2024

Kostja ja kassaator:

Tradeinn Retail Services S.L.

Hageja ja vastustaja kassatsioonimenetluses:

PH

Kinnitatud ärakiri

BUNDESGERICHTSHOF

KOHTUMÄÄRUS

[...]

kuulutatud:

23. jaanuar 2024

[...]

kohtuasjas

Tradeinn Retail Services S.L., [...] Celra (Girona), Hispaania,

kostja ja kassaator,

ET

[...]

versus

PH, [...] Schierling,

hageja ja vastustaja kassatsioonimenetluses,

[...]

Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) I. tsiviilkolleegium tegi 31. augusti 2023. aasta kohtuistungil põhjal [...] järgmise

kohtumääruse:

1. Menetlus peatatakse.
2. Euroopa Kohtule esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT 2015, L 336, lk 1) artikli 10 lõike 3 punkti b tõlgendamise kohta järgmised eelotsuse küsimused:
 1. Kas riigisisese kaubamärgi omanik võib lasta direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b alusel keelata, et kolmas isik ladustab välisriigis kaubamärgiõigust rikkuvat kaupa selleks, et seda kaitse andnud riigis pakkuda või turule viia?
 2. Kas ladustamine direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tähenduses sõltub selles, kas kaubamärgiõigust rikkuv kaup on tegelikult käes või piisab võimalusest avaldada mõju isikule, kelle käes kaup tegelikult on?

Põhjendused

- 1 A. Hagejale kuuluvad Saksa patendi- ja kaubamärgiametis (Deutsches Patent- und Markenamt) muu hulgas kaupade „sukeldumisvarustus, skafandrid, tuukriülikonnad, kindad sukeldujatele, sukeldumismaskid ja akvalangisti, allveeujuja hingamisaparaadid, akvalangid“ jaoks registreeritud sõna- ja kujutismärgid

nr 30426551

ja nr 304265501

2

Anonüümseks muudetud versioon

- 2 Hispaanias asutatud kostja reklaamis ja pakkus enda hallataval veebisaidil www.scubastore.com ja kauplemisplatvormil www.amazon.de sukeldumistarvikuid, kasutades hageja kaubamärke. Osalt kasutati seejuures tootefotosid, millel olid kujutatud hageja kaubamärke kandvad kaubad.
- 3 Muu hulgas reklaamis kostja kauplemisplatvormil www.amazon.de hageja kaubamärkidega raskustaskut, mille hageja ostis 8. juunil 2019 tehtud testostu raames. Hageja kaubamärke ei olnud pakendile ega tarnitud raskustaskule kantud.
- 4 Pärast 15. septembril 2020 saadetud hoiatust, mis ei olnud tulemuslik, esitas hageja hagi, milles palus kohustada kostjat teatud sunnivahendite ähvardusel lõpetama

ilma kaubamärgiomaniku nõusolekuta Saksamaa Liitvabariigis kõnealuste tähiste (hagejale kuuluvad Saksa sõna- ja kujutismärgid nr 30426551 ja/või nr 30426550) kasutamine sukeldumistarvikute jaoks, sealhulgas kõnealuste tähiste kandmine sukeldumistarvikutele või nende etiketile või pakendile, nende tähiste all sukeldumistarvikute pakkumise, tootmise, turustamise või muul viisil turule viimise, reklaamimise ja nende toodete nimetatud otstarbel ladustamise.
- 5 Peale selle palus hageja kohustada kostjat hüvitama kahju, anda teavet ja hüvitama hoiatusega seotud kulud, millele lisandub viivis.
- 6 Kostja võttis hagi õigeks osas, milles hageja palus lõpetada sukeldumistarvikute pakkumine või reklaamimine kõnealuste kaubamärkide all, ja osas, milles hageja palus anda kõnealuse tegevuse kohta teavet ja tuvastada kostja kohustus hüvitada kahju.
- 7 Landgericht (esimese astme kohus) tunnustas hagi osalist õigeksvõttu ja rahuldab lõppotsusega hagi osas, milles kostja hagi õigeks võttis, ning mõistis hageja kasuks välja ka hoiatusega seotud kulud summas 1398,25 eurot, millele lisandub viivis. Ülejäänud osas jättis kohus hagi rahuldamata.
- 8 Hageja apellatsioonkaebuse peale lisas apellatsioonikohus esimese astme kohtu otsuse resolutsiooni sõnad „samuti turustada ning nimetatud otstarbel ladustada“, tunnistas sellel põhinevad lisanõuded nendele teokoosseisudele kohaldatavaks ja mõistis kostjalt lisaks välja hoiatusega seotud kulud summas 1822,96 eurot, millele lisandub viivis. Ülejäänud osas jättis kohus hageja apellatsioonkaebuse rahuldamata (Oberlandesgericht Nürnberg (liidumaa kõrgeim üldkohus Nürnbergis; edaspidi „OLG Nürnberg“), GRUR 2023, 260).

- 9 Apellatsioonikohtult menetlusloa saanud kassatsioonkaebusega palub kostja jätta esimese astme kohtu otsus jõusse, hageja palub jätta kassatsioonkaebus läbi vaatamata.
- 10 B. Kassatsioonkaebuse rahuldamine sõltub direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tõlgendamisest. Enne kassatsioonkaebuse kohta otsuse tegemist tuleb menetlus peatada ja esitada ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti b ja kolmanda lõigu alusel eelotsusetaotlus Euroopa Kohtule.
- 11 I. Apellatsioonikohus pidas hageja apellatsioonkaebust vastuvõetavaks ja osaliselt põhjendatuks. Oma põhjendustes märkis ta kassatsioonimenetluse seisukohast olulises osas järgmist:
- 12 Vastavalt rahvusvahelise kohtualluvuse eeskirjadele Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (Brüsseli Ia määrus) artikli 7 punktis 2 ja artikli 26 lõikes 1 allub asi Saksa kohtutele.
- 13 Rikkumise lõpetamise nõue laieneb „reklaamimises“ ja „pakkumises“ seisnevatele rikkumistele, mille kostja õigeks võttis, sealt edasi ka nendega sisuliselt samaväärsetele „turustamises“ ja „ladustamises“ seisnevatele rikkumistele. Seega tuleb lähtuda põhimõttest, et kõik Saksa kaubamärgiseaduse (Markengesetz; edaspidi „MarkenG“) § 14 lõikes 3 osutatud tegevused on sisuliselt samaväärsed ja ühe tegevuse toimumise korral võib eeldada kordumist ka teiste tegevuste puhul. Asjaolusid arvestades ei tundu ebatõenäoline, et kostja mitte ainult ei reklaaminud ja pakkunud tooteid interneti kaudu, millega rikuti kaubamärgist tulenevaid õigusi, vaid et ta ka turustas ja ladustas reklaamitud ja pakutud tooteid. Seoses kasutamistoimingutega „turustamine“ ja „ladustamine“ esitatud kahju hüvitamise ja teabe andmise nõue on samuti põhjendatud.
- 14 Kuna hoiatus oli põhjendatud, on hagejal õigus esitada kulude hüvitamise nõue summas 1822,96 eurot, millele lisandub viivis. Selle nõude vähendamine seetõttu, et hoiatus oli vaid osaliselt põhjendatud, ei ole erinevalt esimese astme kohtu seisukohast asjakohane.
- 15 II. Hagi on vastuvõetav (vt B II 1). Kostja apellatsioonkaebuse rahuldamine sõltub direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tõlgendamisest (vt B II 2).
- 16 1. Hagi on vastuvõetav. Asja allumine Saksa kohtutele [...] tuleneb Hispaanias asutatud kostja puhul vastavalt Brüsseli Ia määruse artikli 26 lõike 1 esimesele lausele tema ilmunisest kohtusse [...].
- 17 2. Kuivõrd kassatsioonkaebuses vaidlustatakse apellatsioonikohtu hinnang, et hagi tuleb rahuldada, kuna kostja on ladustanud sukeldamistarvikuid, mis rikuvad hageja kaubamärgiõigusi, sõltub kaebuse rahuldamine direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tõlgendamise küsimustest, mis vajavad selgitamist. Nendest küsimustest sõltub ka see, kas kostja kohustamine teabe esitamiseks ja kahju hüvitamiseks oli põhjendatud.

- 18 a) Hageja nõudeid tuleb hinnata Saksa õiguse alusel. Määruse (EÜ) nr 864/2007 (Rooma II määrus) artikli 8 lõike 1 kohaselt kohaldatakse intellektuaalomandi õiguste rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes selle riigi õigust, mille jaoks kaitset taotletakse. Selle õiguse alusel tuleb hinnata eelkõige õiguse olemasolu, seda, kas isik, kelle õigusi on rikutud, on õiguste omanik, kaitse sisu ja ulatust ning rikkumise asjaolusid ja õiguslikke tagajärgi (väljakujunenud kohtupraktika; vt Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus; edaspidi „BGH“), GRUR 2022, 1675 [*juris* punkt 31] – Google-Drittauskunft, ja seal viidatud kohtupraktika). Kuna hagi esemeks on Saksa kaubamärkidest tulenevate õiguste rikkumisel põhinevad nõuded, on kohtuasjas kohaldatav Saksa kaubamärgiõigus.
- 19 Tähiste kasutamisel, millega seoses esitab hageja nõuded, on olemas nõutav piisavalt oluline majanduslik seos Saksamaaga.
- 20 aa) Intellektuaalomandi õiguse territoriaalsuse põhimõttest tulenevalt on Saksa riigisisese kaubamärgi kaitse ulatus piiratud Saksamaa Liitvabariigi territooriumiga. Seepärast eeldavad nii rikkumise lõpetamise nõue MarkenG § 14 lõike 2 ja lõike 5 alusel kui ka kahju hüvitamise ja teabe andmise nõue MarkenG § 14 lõike 6 ja § 19 lõike 1 alusel, et kaubamärgi kasutamise õigust rikkuv kasutamistoiming on toime pandud Saksamaal (vt BGH 13. oktoobri 2004. aasta otsus I ZR 163/02, GRUR 2005, 431 [*juris* punkt 21] = WRP 2005, 493 – HOTEL MARITIME; 7. novembri 2019. aasta otsus I ZR 222/17, GRUR 2020, 647 [*juris* punkt 25] = WRP 2020, 730 – Club Hotel Robinson). See on alati nii, kui kaupu või teenuseid pakutakse Saksamaal selle kaubamärgi all (BGH, GRUR 2005, 431 [*juris* punkt 21] – HOTEL MARITIME; BGH 8. märtsi 2012. aasta otsus I ZR 75/10, GRUR 2012, 621 [*juris* punkt 34] = WRP 2012, 716 – OSCAR; 9. novembri 2017. aasta otsus I ZR 134/16, GRUR 2018, 417 [*juris* punkt 37] = WRP 2018, 466 – Resistograph). Siiski ei anna iga välisriigis toimuv teenuste või kaupade pakkumine, mis on Saksamaal interneti kaudu kättesaadav, õigust esitada nõudeid kaubamärgiseaduse alusel topeltidentiteedi või Saksa kaubamärgiga segiajamise ohu tõttu. Nõutav on pakkumise piisavalt oluline majanduslik seos Saksamaaga (*commercial effect*). See nõue on täidetud, kui etteheidetava tegevuse raskuskese on Saksamaal, mitte välismaal. Kui etteheidetava tegevuse raskuskese on välismaal, tuleb asjaolude üldise hindamise alusel otsustada, kas piisavalt oluline majanduslik seos Saksamaaga on olemas (vt BGH, GRUR 2018, 417 [*juris* punkt 37] – Resistograph, ja seal viidatud kohtupraktika; GRUR 2020, 647 [*juris* punkt 28] – Club Hotel Robinson).
- 21 bb) Kostjale etteheidetava tegevuse raskuskese ei ole välismaal, vaid Saksamaal. Apellatsioonikohus leidis, et Saksamaal liigipääsetavate ja Saksa turule suunatud veebisaitide kaudu oli kostja reklaaminud ja pakkunud tooteid kaubamärgiõigust rikkuvale viisil. Samuti tuvastas kohus, et kostja oli hagi esemeks olevate kaubamärkide all pakutud ja reklaamitud kaupu Saksamaale tarninud ja Saksamaal turule viinud. Need rikkumised tõendavad nõutavat seost Saksamaaga, olgugi et kostja on asutatud Hispaanias, on tal Euroopas veebipõhine müügivõrk ja ta tarnib kaupa ka mujale kui Saksamaale ning tema turustatud kaupu

ladustatakse Hispaanias. Kuna kostjale etteheidetava tegevuse raskuskese asub Saksamaal, mitte välismaal, ei ole asjaomaste huvide ja asjaolude üldise hindamise alusel vaja teha järeldust, kas etteheidetud tegevusel on piisavalt oluline majanduslik seos Saksamaaga.

- 22 c) MarkenG § 14 lõike 2 esimese lause punkt 1 ja lõike 5 esimene lause sätestavad, et kaubamärgiomanik võib rikkumise kordumise ohu korral esitada rikkumise lõpetamise hagi iga isiku vastu, kes ilma kaubamärgiomaniku nõusolekuta kasutab kaupade ja teenustega seotud äritegevuses kaubamärgiga identset tähist kaupade või teenuste suhtes, mis on identsed kaubamärgiga kaitstud kaupade või teenustega. MarkenG § 14 lõike 5 teise lause kohaselt saab hagi esitada ka siis, kui rikkumine pannakse toime esimest korda. Kui MarkenG § 14 lõike 2 tingimused on täidetud, on keelatud kaupa kõnealuse tähise all muu hulgas pakkuda, turule viia või nimetatud otstarbel ladustada (MarkenG § 14 lõike 3 punkt 2), samuti kasutada tähist äridokumentides või reklaamis (MarkenG § 14 lõike 3 punkt 6). MarkenG § 14 lõigete 2 ja 3 sätetega on üle võetud direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 2 punkt a ja lõike 3 punktid b ja e ning seepärast tuleb neid tõlgendada direktiiviga kooskõlas (vt BGH 28. juuni 2018. aasta otsus IZR 236/16, GRUR 2019, 165 [*juris* punkt 15] = WRP 2019, 200 – keine-vorwerkvertretung; 12. jaanuari 2023. aasta otsus IZR 86/22, GRUR 2023, 808 [*juris* punkt 14] = WRP 2023, 715 – DACHSER).
- 23 d) Apellatsioonikohus lähtus oma hinnangus sellest, et kostja pani toime kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise MarkenG § 14 lõike 2 esimese lause punkti 1 tähenduses, kuna ta kasutas äritegevuses ilma hageja nõusolekuta identsete kaupade jaoks kaubamärgiga identseid tähiseid. Vaidlust ei ole selle üle, et kostja pakkus ja reklaamis enda hallatava veebisaidi ja kauplemisplatvormi www.amazon.de kaudu kaubamärgiõigust rikkuvaid tooteid. Sellega seoses eeldas ka appellatsioonikohus, et esineb rikkumise kordumise oht. Sellele järeldusele ei ole pooled vastu väelnud. Sukeldumistarvikute „reklaamimise“ ja „pakkumisega“ seotud nõuded oli kostja õigeks võtnud juba esimese astme kohtus.
- 24 e) Kohtukollegium leiab, et kassatsioonkaebuses appellatsioonikohtu otsuse vaidlustamiseks esitatud väited, et lisaks „reklaamimise“ ja „pakkumisega“ seotud nõuetele, mille kostja on õigeks võtnud, on hagejal õigus nõuda hagi rahuldamist ka turustamises seisneva tegevuse osas (MarkenG § 14 lõike 2 esimese lause punkt 1, lõike 3 punktid 2 ja 6, lõike 5 esimene lause, lõige 6 ja § 19 lõige 1), tuleb tagasi lükata.
- 25 f) Kuivõrd hageja palub, et kostjat kohustataks lõpetama sukeldumistarvikute ladustamine, tekivad liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mis vajavad selgitamist.
- 26 aa) Apellatsioonikohus eeldas, et tõsiasi, et kostja asukoht on Hispaanias ja et kostja ladustas kaupa Hispaanias, ei takista otsustamast, et kostja ladustas hagi esemeks olevate kaubamärkidega tähistatud kaupa omavoliliselt selleks, et seda Saksamaa Liitvabariigis pakkuda või turule viia. Ladustamine pakkumise või

turuleviimise eesmärgil on tüüpiline eelnev koosseisutunnus, mille puhul ei ole oluline, kas ladustamine, mis on põhimõtteliselt ettevõtjasisene tegu, on toimunud Saksamaal või (Euroopas asuvas) välisriigis. Otsustav on vaid see, et sellega seotud eesmärk kaupa Saksamaal pakkuda või turule viia on juba realiseerunud või peatselt realiseerumas. Kostja internetipakkumine on suunatud Saksamaa avalikkusele, mistõttu toimub ladustamine otseselt eesmärgil pakkuda kaupa Saksamaal. Lisaks sellele on ladustamise eesmärk kaup Saksamaal turule viia. Kostja on liidu teise liikmesriigi ja Schengeni ala resident, tal on Euroopas 17 kauplust hõlmav veebipõhine müügivõrgustik ja ta suudab sissetulevaid tellimusi täita vahetult ja samamoodi nagu Saksa ettevõtja.

- 27 bb) Kohtukolleegium tõlgendab apellatsioonikohtu otsuse resolutsiooni ja põhjendusi nii, et apellatsioonikohus keelas kostjal kaubamärgiõigust rikkuvate sukeldumistarvikute ladustamise nende pakkumise ja turustamise eesmärgil. On tõsi, et otsuse resolutsiooni ülesehitus ja sõnastus annavad alust järelduseks, et kaubamärgiõigust rikkuva kauba ladustamise keeld kehtib üksnes turustamise eesmärgi suhtes. Kohtuotsuse põhjendustest nähtub aga selgelt, et keelata tuleb ka kaubamärgiõigust rikkuva kauba ladustamine kauba pakkumise eesmärgil. Vajaduse korral täpsustab kohtukolleegium kassatsioonkaebuse kohta tehtavas otsuses apellatsioonikohtu otsuse resolutsiooni.
- 28 Lisaks tuleb otsuse resolutsiooni tõlgendada nii, et apellatsioonikohus on keelanud kostjal kauba nimetatud otstarbel ladustamise Saksamaa Liitvabariigis ja Hispaania Kuningriigis. Apellatsioonikohus tõlgendas hagi põhjenduste alusel nõuet selles osas õigesti.
- 29 cc) Selleks et täidetud oleks kauba omavolilise ladustamise koosseisutunnus MarkenG § 14 lõike 3 punkti 2 tähenduses, peab objektiivse elemendina esinema kaubamärgiõigust rikkuva kauba ladustamine ja subjektiivse elemendina kauba ladustamise tahtlikkus eesmärgiga kaup teatud õigusliku tehingu, sealhulgas kauba pakkumise kaudu turule viia (vt kohtujuristi 28. novembri 2019. aasta ettepanek kohtuasjas C-567/18, punkt 48). Kuna Saksa riigisisese kaubamärgi kaitse on piiratud Saksamaa Liitvabariigi territooriumiga, peab eesmärk olema kaubamärgiõigust rikkuva kauba pakkumine või turuleviimine Saksamaal.
- 30 Apellatsioonikohtu järelduste kohaselt subjektiivne element kostja puhul esineb. Kostja ladustab hagi esemeks olevast kaubamärgist tulenevaid õigusi rikkuvaid sukeldumistarvikuid selleks, et kaup teatud õigusliku tehingu, sealhulgas pakkumise kaudu Saksamaa Liitvabariigis turule lasta.
- 31 ee) Siiski on küsitav, kas riigisisese kaubamärgi omanik saab lasta direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b alusel keelata, et isik ladustab välisriigis kaubamärgiõigust rikkuvat kaupa selleks, et seda kaupa kaitse andnud riigis pakkuda või turule viia (esimene eelotsuse küsimus).
- 32 (1) Sellise keelu kohaldamist võiks takistada territoriaalsuse põhimõte. Euroopa Kohtu ja Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kattuva

praktika kohaselt näeb intellektuaalomandi õiguse suhtes kohaldatav territoriaalsuse põhimõtte esiteks ette, et riigisisese kaitseõigusega antud kaitse tingimused on reguleeritud selle riigi õigusega, kus seda kaitset taotletakse, ja teiseks, et riigisisest intellektuaalomandi õigusest tulenev kaitse on kohaldatav üksnes selle riigi territooriumil ning nõudeid saab esitada üksnes riigi territooriumil toime pandud tegude korral (kaubamärgiõiguse kohta vt Euroopa Kohtu 22. juuni 1994. aasta otsus C-9/93, 1994, I-2789 = GRUR Int. 1994, 614 [juris punkt 22] – IHT Internationale Heiztechnik ja Danzinger [Ideal Standard]; Euroopa Kohtu 19. aprilli 2012. aasta otsus C-523/10, GRUR 2012, 654 [juris punkt 25] – Wintersteiger; BGH 25. aprilli 2012. aasta otsus I ZR 235/10, GRUR 2012, 1263 [juris punkt 17, punktid 23 ja 24] = WRP 2012, 1530 – Clinique happy; BGH, GRUR 2020, 647 [juris punkt 25] – Club Hotel Robinson, ja seal viidatud kohtupraktika; autoriõiguse kohta vt Euroopa Kohtu 14. juuli 2005. aasta otsus C-192/04, 2005, I-7199 = GRUR 2006, 50 [juris punkt 46] – Lagardère Active Broadcast). See toetaks järeldust, et isik, kes ladustab kaupa välisriigis, ei riku Saksa kaubamärgist tulenevaid õigusi, isegi kui kauba ladustamise eesmärk on kaupa selle tähise all pakkuda ja turule viia Saksamaal.

- 33 (2) Ent mõeldav on asuda ka apellatsioonikohtu pooldatud seisukohale, mille kohaselt piisab riigisisest kaubamärgist tuleneva õiguse rikkumise tuvastamiseks, et välisriigis ladustamise eesmärk on kaupa selle tähise all pakkuda ja turule viia kaitse andnud riigis. Autoriõiguse kohta on Euroopa Kohus juba sedastanud, et liikmesriigis kaitstud õigust rikub ka tegevus, mis leiab aset välisriigis. Välisriigis asuv ettevõtja, kes suunab oma reklaami kaitse andnud riiki, ja loob või teeb kättesaadavaks eriomase kättetoimetamise ja tasumise süsteemi või võimaldab seda teha kolmandal isikul, et huvitatud isikutel oleks kaitse andnud riigis võimalik saada asjaomase õigusega kaitstavat kaupa, paneb kaitse andnud riigis toime kaitseõigusi rikkuva teo (autoriõiguse kohta vt Euroopa Kohtu 21. juuni 2012. aasta otsus C-5/11, GRUR 2012, 817 [juris punkt 30] = WRP 2012, 927 – Donner).
- 34 Esimesele küsimusele ei saa Euroopa Kohtu praktika põhjal üheti mõistetavalt vastata. On tõsi, et Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et selle riigi kohus, kus intellektuaalomandi õigus on kaitstud, võib tagada kaitse ka juhul, kui kahju aluseks on välisriigis toime pandud teod, mis võivad tekitada kahju liikmesriigis. Sellisel juhul on selle riigi kohus, kelle poole pöörduti, pädev tegema otsust vaid enda riigi territooriumil tekitatud kahju kohta (vt Euroopa Kohtu 3. oktoobri 2013. aasta otsus C-170/12, GRUR 2014, 100 [juris punktid 39 ja 47] = WRP 2013, 1456 – Pinckney/KDG Mediatech). Viidatud Euroopa Kohtu otsust ei tehtud aga mitte küsimuses, kas asjaomase riigisisese intellektuaalomandi õiguse rikkumine toimus välisriigis toime pandud, kuid riigi territooriumile suunatud teoga, vaid küsimuses, milline on kaitse andnud riigis asuva kohtu rahvusvahelise pädevuse ulatus. Esimesele küsimusele ei anna vastust ka Euroopa Kohtu otsus Donner (EKL, GRUR 2012, 817). Seda ei tehtud mitte kaubamärgiõiguse, vaid autoriõiguse kohta. Viidatud otsuses oli küsimus selles, kas reproduktsioonide levitamine välisriigis rikub autori levitamiseõigust kaitse andnud riigis. Käesolevas asjas ei ole esimene eelotsuse küsimus seotud sellega, kas kostjal tuleks välisriigis

keelata kaupade pakkumine või turustamine Saksamaal, vaid käsitleb seda, kas – riigisisese kaubamärgi alusel – võib keelata kaubamärgiõigust rikkuva kauba ladustamise välisriigis, kui seda tehakse eesmärgiga kaupa pakkuda ja turustada. Kohtuotsus Donner seda küsimust ei käsitle.

- 35 ff) Kohtuasjas tekib lisaks küsimus, kas ladustamine direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tähenduses sõltub sellest, kas kaubamärgiõigust rikuvad kaup on tegelikult käes või piisab võimalusest mõjutada isikut, kelle käes see kaup tegelikult on (teine eelotsuse küsimus).
- 36 (1) Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb liidu õigusnorme, milles ei ole nende sisu ja ulatuse täpsustamiseks viidatud otseselt liikmesriigi õigusele, üldjuhul kogu Euroopa Liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt (vt Euroopa Kohtu 3. septembri 2014. aasta otsus C-201/13, GRUR 2014, 972 [*juris* punkt 14] = WRP 2014, 1181 – Deckmyn ja Vrijheidsfonds; Euroopa Kohtu 13. oktoobri 2022. aasta otsus C-256/21, GRUR 2022, 1669 [*juris* punkt 33] = WRP 2023, 40 – Gemeinde Bodman-Ludwigshafen). Kuna ladustamise mõiste puhul ei ole direktiivis (EL) 2015/2436 sõnaselgelt viidatud liikmesriikide õigusele, lähtub kohtukolleegium sellest, et seda mõistet tuleb kogu Euroopa Liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt.
- 37 (2) Saksa õiguse kohaselt on aga valduse (*Besitz*) mõiste lai (vt BeckOGK.BGB/Götz, seis 1. oktoober 2023, § 854 punktid 25–30). BGB § 854 lõike 1 kohaselt omandatakse asja valdus tegeliku võimu saamisega asja üle; valdus lõpeb, kui omanik loobub tegelikust võimust asja üle või kaotab selle muul viisil (BGB § 856 lõige 1). Saksa õiguses hõlmab valduse üldmõiste lisaks otsesele valdusele, mida iseloomustab tegelik võim asja üle, nagu on reguleeritud eespool nimetatud sätetes, ka kaudset valdust. Kui keegi valdab asja sellises suhtes, millest tulenevalt tal on teise isiku suhtes õigus või kohustus asja ajutiseks valdamiseks, siis on BGB § 868 alusel ka teine isik (kaudne) valdaja. Veebipõhise kaugmüügi korral, millega on tegemist käesolevas asjas, saab Saksa õiguse kohaselt kaudseks valdajaks asjaomane logistikateenuse osutaja, kes veab kauba müüjalt ostjale. Saatja on pärast kauba üleandmist ekspedeerijale või vedajale samuti valdaja, kuid vaid kaudne valdaja (vt BGH 28. juuni 2001. aasta otsus IZR 13/99, TranspR 2001, 471 [*juris* punkt 19]; BeckOK.BGB/ Fritzsche, 68. Edition [seis: 1. august 2023], § 854 punkt 7; MünchKomm.BGB/ F. Schäfer, 9. Aufl., § 854 punkt 1). Kui kostja tellib kaubamärgiõigust rikkuva kauba saatmise, on tal Saksa õiguse kohaselt hetkel, mil see kaup jõuab Saksamaale, Saksamaal selle kauba suhtes seega (kaudne) valdus. Saksamaa Liitvabariigi territooriumil kaudse valduse omandamise võiks kostjal – nagu taotles hageja – keelata, kui kaudset valdust, nagu seda tunneb Saksa õigus, tuleks käsitada õigust rikkuva valdusena MarkenG § 14 lõike 3 punkti 2 ja direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tähenduses.
- 38 (3) On kaheldav, kas direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b kohaselt on kolmandate isikute valduse selline arvessevõtmine lubatav.

- 39 Kohtujurist märkis kohtuasjas *Coty* esitatud ettepanekus, et terminid „valdus“ liidu kaubamärki käsitleva määruse 2017/1001 artikli 9 lõike 3 punkti b kõikides keeleversioonides ei esine. Ainult prantsuskeelses (*détenir*) ja saksakeelses (*besitzen*) versioonis on kasutatud sõnu, mis on otseselt seotud valdamise (*possessio*) õigusliku institutsiooniga. Teistes keeleversioonides, näiteks hispaania-, itaalia-, portugali-, inglise- ja rootsikeelses versioonis (*almacenarlos*, *stoccaggio*, *armazená-los*, *stocking* või *lagra*) eelistatakse tegusõnu või nimisõnu, mis tähendavad kaupade ladustamise toimingut. Viidatud kohtuasjas oli kohtujurist siiski veendunud, et kõikides keeltes lastakse läbi kumada kaubanduslikul eesmärgil valdamise ideel, sest ladustamisele või valdamisele lisandub nõue, et seda toimingut tuleb teha „nimetatud otstarbel“, see tähendab kauba pakkumiseks või turule viimiseks, ilma et lause teise osa puhul täheldataks mingeid keelelisi erinevusi (kohtujuristi 28. novembri 2019. aasta ettepanek kohtuasjas C-567/18, punktid 46 ja 47).
- 40 Tõsiasi, et direktiivi (EL) 2015/2436 muudes keeleversioonides kasutatakse „valdamise“ asemel sageli mõistet „ladustamine“, viitab pigem sellele, et valdus direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 10 lõike 3 punkti b tähenduses eeldab, et kaup on otseses valduses ja isik, kes annab kauba üle ekspedeerijale või vedajale, kaotab üleandmisel valduse, sest „ladustamine“ sellel hetkel lõpeb.
- 41 Teisest küljest võimaldab liidu õigus pidada ettevõtja kaasatud logistikateenuse osutaja või vedaja tegevuse eest, millega rikutakse riigisisest kaitseõigust, vastutavaks ettevõtjat. Nii on Euroopa Kohus pidanud ettevõtjat vastutavaks mitte ainult iga tema enda, vaid ka tema nimel tehtud teo eest, kui kõnealuse ettevõtja eesmärk oli pakkuda ja turustada kaitseõigusi rikkuvaid tooteid kaitse andnud riigis, ja selle kolmanda isiku tegevus pidi talle teada olema (autoriõiguse kohta vt Euroopa Kohtu otsus *Donner*, GRUR 2012, 817 [*juris* punkt 27]).
- 42 (4) Teist eelotsuse küsimust ei ole kaubamärgiõigust käsitlevas Euroopa Kohtu praktikas selgitatud. Kohtuotsus *Donner* on tehtud autoriõiguse kohta ega puuduta valdaja vastutuse küsimust. Samuti puudub Euroopa Kohtu praktika, mis käsitleks kaitseõigust rikkuva valduse mõistet kaitseõigusi puudutavates muudes liidu õigusaktides, milles on – samamoodi nagu kaubamärgiõiguses – seda mõistet kasutatud (direktiivi 98/71/EÜ disainilahenduste õiguskaitse kohta artikli 12 lõike 1 teine lause ja määruse [EÜ] nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta artikli 19 lõike 1 teine lause).

[...]

Madalama astme kohtud:

LG Nürnberg-Fürthi 3. veebruari 2022. aasta otsus [...]

OLG Nürnbergi 29. novembri 2022. aasta otsus [...] – koostatud:

kinnitatud

[...]

TÖÖDOKUMENT